

Egenkontroll för badanläggning

Enligt miljöbalken ska verksamhetsutövare ha väl fungerande rutiner för sin verksamhet samt kunskap om den lagstiftning som gäller för verksamheten. Egenkontroll är ett verktyg för att skapa dessa rutiner och för att se till att verksamheten uppfyller miljöbalkens grundläggande krav på hänsyn till människors hälsa och miljö. Egenkontrollförordningen (1998:901) anger de allmänna krav för vad egenkontrollen ska innehålla.

Vad egenkontroll för bassängbad ska innehålla styrs i första hand av Socialstyrelsens allmänna råd (SOSFS 2004:7) Det allmänna rådet syftar till att nå en god vattenkvalitet, d v s. att de riktvärden för vattenkvalitet som finns i rådet ska vara uppfyllda. Verksamhetsutövaren ska genom sin egenkontroll veta att vattenkvaliteten är god, och rapportera till tillsynsmyndigheten om vattenkvaliteten försämras så att olägenheter för människors hälsa eller miljön kan uppstå. Den som ansvarar för verksamheten ska också ha kunskap om reningsanläggningarnas effektivitet och rutiner för att ta hand om föroreningar i vattnet.

Som komplement till det allmänna rådet har Socialstyrelsen tagit fram handboken: Bassängbad – Hälsorisker, regler och skötsel. Boken inriktar sig på hälsoriskerna med bad och hur badvattnets kvalitet kan kontrolleras.

Här visas ett förslag på vad ett egenkontrollprogram för ett bassängbad bör innehålla:

Organisatorisk ansvarsfördelning

- Verksamhetsutövare och vad denne ansvarar för
- Verksamhetsutövaren ska fördela ansvaret till personalen och tydligt ange vad ansvaret innebär.
- Delas ansvaret för drift och underhåll (städning m.m.) med driftingenjör eller fastighetsägare ska det framgå hur ansvarsfördelningen ser ut och vad den innebär.

Verksamhetsbeskrivning

- Vad verksamheten omfattar.
- Uppgifter om bassäng/bassängerna: Volymer, temperatur, kapacitet (badande/timme), in- och utlopp i bassänger, ventilation i lokalen, typ av reningsanläggning (ex. trycksand, desinfektionsmedel, pH m.m.)

Riskbedömning ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt och driftstörningar

För att genomföra en riskvärdering *identifierar* ni först vilka delar av verksamheten som kan utgöra en fara för hälsan eller miljön.

Det gäller också att identifiera möjliga orsaker till risker och om de är större än de behöver vara. Orsakerna kan vara tekniska, organisatoriska och administrativa. Exempel på en *teknisk* orsak är en underdimensionerad reningsanläggning som kan leda till sämre vattenkvalitet. Exempel på en *organisatorisk* orsak är om personer som ska sköta provtagning saknar rätt kompetens eller inte har fått befogenhet. Exempel på en *administrativ* orsak är om det inte utsetts någon ansvarig för provtagning. Att identifiera sina faror är samma sak som att göra en riskbedömning. När man tar hänsyn till konsekvens och sannolikhet gör man en riskvärdering.

Värdera riskerna

Utifrån de faror som ni identifierat värderar ni vilka risker som finns inom verksamheten. En identifierad miljö- eller hälsofara kan innebära en liten risk om skyddsåtgärderna är tillräckliga. Risk handlar alltså om hur vi hanterar farorna. Överskatta inte farorna, men underskatta inte riskerna.

Verksamhetsutövaren ska bedöma riskerna avseende:

- Höga och låga klornivåer (innefattar hur mikrobiologin påverkas)
- Kemikaliehantering
- Höga och låga pH - värden
- Verksamhetsutövaren ska ha en rutin för rapportering (till tillsynsmyndigheten) av driftstörningar som kan leda till olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Minska riskerna

När ni har identifierat de delar av verksamheten som innebär en risk för hälsan eller miljön, kan ni minska riskerna genom förebyggande åtgärder, så att hänsynsreglerna i miljöbalkens andra kapitel följs. Det kan vara tekniska lösningar, men även organisatoriska och administrativa. Tänk på att vissa tekniska åtgärder kan vara anmälningspliktiga enligt miljöbalken. I vissa fall kan det också behövas bygglov eller andra tillstånd för att genomföra åtgärden.

Kontroll av vattenkvaliteten

- Tillsyn av reningsanläggningen, d.v.s. kontroll av pumpar, dosering, flöden m.m.
- Kontroll av bassängvattnets halt av desinfektionsmedel och pH - värde. Detta bör göras flera gånger dagligen.
- Kontroll av bassängvattnets sikt/grumlighet.
- Uppgifter om antalet badande, reparationer, ändringar och händelser som kan påverka vattenkvaliteten.
- Rutiner för hur provtagning ska gå till, plats för provtagning, hantering och utrustning.
- Provtagning av analys för bakteriehalten 1 gång/månad, kemisk syreförbrukning och grumlighet 4 gånger/år.
- Rutiner för åtgärder vid avvikande provtagningsvärden, (bakterier, aktivtklor, bundet klor, pH-värde, organisk substans och grumlighet).
- Rutiner för hur föroreningar/fekala olyckor (fasta och lösa) tas omhand.
- Rutiner för städning och skötsel av omklädningsrum, bassänger och simhall.
- Anslag om hygienrutiner för badande.
- Rutiner för kontroll av varmvattnets temperatur (för att förebygga legionella)
- Rutin för kontroll av ventilation
- Rutiner för att följa upp anmärkningar från användarna.
- Dokumentation som visar att ovanstående kontroller m.m. gjorts ska finnas tillgängliga på badet och kunna visas upp vid inspektion.
- Förteckning över de kemikalier som hanteras och som kan innebära risker från hälso- eller miljösynpunkt. Förteckningen ska innehålla produktens namn, användning, omfattning av användningen samt anvisning om var aktuella säkerhetsdatablad (varuinformationsblad) förvaras.

Egenkontrollen ska vara dokumenterad och inspekterbar samt vara ett levande dokument som återkommande utvärderas och förbättras.